

خلاصه درس سیزدهم :

گروه ها، اقوام، ملت ها و امت ها خودشان رابا ویژگی های سرزمین، تاریخ، جمعیت، اقتصاد، سیاست و فرهنگ و... می شناسند و می شناسانند. - هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام: هویتی توحیدی و دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر (هویت ایرانی در قالب آیین زرتشت هویتی واحد پیدا کرده بود).

هویت ایرانی پس از اسلام: عناصر مشترکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشت و به جهان اسلام ملحق شد. فارسی دری زبان سیاسی دربار ایران، زبان دوم جهان اسلام شد. (بابزرگانی چون مولوی و سعدی و حافظ و..)

مواجهه و مقابله جهان اسلام و ایران با هجمه های نظامی و سیاسی سایر اقوام در طول تاریخ: مهاجمان را در خود جذب و هضم کرد.

مواجهه مسلمانان با جهان غرب: بخش هایی از ذهنیت مسلمانان رابه خود باختگی فرنگی دچار ساخت.

دیدگاه مستشرقان: هویت فرهنگی جوامع اسلامی سکولار و به ابعاد جغرافیایی و تاریخی محدود است و قالب قوم گرایانه و ناسیونالیستی دارد. (ترک، عرب، فارس)

تأثرات انقلاب اسلامی بر هویت ایرانی: بازگشت ایران به اسلام، بلکه بازگشت به خویشن الهی و توحیدی. ایران قلب تپنده بیداری اسلامی شد. اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر شد و موجب بازبینی نظریه پردازان غربی در خصوص سکولاریسم شد: تردید در اینکه سکولاریسم سرنوشت مشترک حتمی بشریت است.

هویت اسلامی ایران، تاریخ و جغرافیای خود را در ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد و از مرزهای جامعه ایمانی خود تا امروز دفاع می کند.

سوالات درس سیزدهم :

- 1- **هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام چگونه بوده است؟ جواب:** هویتی دینی آمیخته با اساطیر. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت های اجتماعی متفاوتی داشته اند در عقاید و ارزش های زرتشت که با آموزه های اساطیری در آمیخته بود هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۲- **هویت ملی باچه ویژگی هایی شناسایی می شوند؟** سرزمین (جغرافیا)، تاریخ، زبان

و ادبیات، سیاست، اقتصاد، فرهنگ (هنر، سبک زندگی، معماری، پوشاک و...) جمعیت، مفاخر و قهرمانان و...

۳- **اسلام چه تاثیری در هویت ایرانی داشته است؟** **جواب:** اسلام عناصر مشترکانه ی اساطیری هویت ایرانی را

پذیرفت و ایرانیان با پذیرش اسلام به تفسیری توحیدی از هویت خود دست یافتند. عقاید و ارزش های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت هویت اجتماعی بخشی از جهان اسلام درآمد.

۴- **فارسی دری چگونه زبانی بود؟** **جواب:** فارسی دری زبان سیاسی دربار و زبان رسمی مشترک اقوام مختلف ایرانیان بود.

۵- **نقش فارسی دری در جهان اسلام چگونه بود؟** **جواب:** به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام

از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی عبور کرد و زبان فرهنگی دوم جهان اسلام شد و مرزهای هند و عثمانی تبت و بالکان و آسیای صغیر را در نوردید و گسترش یافت.

۶- **مولوی، سعدی و حافظ در گسترش زبان فارسی به عنوان زبان دوم فرهنگی جهان اسلام چه نقشی**

داشتند؟ **جواب:** این بزرگواران با مفاهیم لطیف عرفانی که مغز جهان اسلام است زبان فارسی را در سطح جهانی گسترش دادند.

۷- **مواجهه جهان اسلام با هجمه های نظامی و سیاسی دیگر اقوام چگونه بود؟** **جواب:** فرهنگ اسلامی در طی

سده های مختلف یا به دفع مهاجمان پرداخت (مانند جنگ های صلیبی) یا آنها را درون خود جذب و هضم کرد (مانند حمله مغول)

۸- **جهان غرب چه تاثیری در ذهنیت مسلمانان و هویت فرهنگ ایرانی داشته است؟** **جواب:** بخش هایی

از ذهنیت مسلمانان را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت و تصویر تاریخ نگاران و مستشرقین غربی از جامعه اسلامی در جوامع اسلامی و ایرانی رواج داد.

۹- **برخورد جهان غرب با جهان اسلام چگونه بوده است؟** تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است و بخش هایی

از ذهنیت مسلمانان را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت.

۱۰- **هویت فرهنگی جوامع اسلامی در تصویر غرب زده و خودباخته چگونه است؟** **جواب:** هویتی

توحیدی و حتی اساطیری نیست. بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود است و در قالب عناوین قوم گرایانه و ناسیونالیستی امت اسلامی را با اقوام مختلف مانند ترک و فارس و عرب و... تقسیم می کند.

۱۱- **واکنش متفکرین ایرانی نسبت به رویارویی با فرهنگ غرب چگونه بود؟** **جواب:** آثاری را در نقد

تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت های کاذب پدید آوردند. مانند غرب زدگی (جلا آل احمد)، بازگشت به خویشتن (دکتر شریعتی) خدمات متقابل اسلام و ایران (شهید مطهری) و فطرت (شهید مطهری)

۱۲- **مهم ترین نتیجه تحولات در جهان اجتماعی چیست؟** انقلاب ها

۱۳- **انقلاب ها چه نوع پیامدهایی به دنبال دارند؟** تحولات هویتی

- ۱۴- انقلاب اسلامی چه آثار هویتی در ایران و جهان به دنبال داشت؟ ۱- احیای اندیشه بازگشت به هویت اسلامی ۲- تاریخ و جغرافیای هویت اسلامی راذیل آسمان معنوی توحید قرارداد. (امت به جای ملت) ۳- هویت اسلامی قلب تپنده بیداری اسلامی شد. ۴- اسلام رابه عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر ساخت. ۵- منجر به بازبینی و تامل در اندیشه های اندیشمندان غربی در خصوص اینکه سکولاریسم سرنوشت حتمی بشریت است، شد.
- ۱۵- انقلاب اسلامی ایران چگونه حاصل شد؟ جواب: انقلاب اسلامی ایران حاصل مقاومت هویت اسلامی جامعه در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود که به سبب خودباختگی فرهنگی نخبگان و رجال سیاسی به مدت یک سده ادامه داشت .
- ۱۶- انقلاب اسلامی ایران چه ارتباطی با هویت ایرانی دارد و چه تاثیری در احیای جهان اسلام داشته است ؟ جواب: انقلاب اسلامی مقاومتی در برابر خودباختگی فرهنگی نخبگان بود که موجب بازگشت به خویشتن اسلامی ، الهی و توحیدی بود نه خویشتن صرفا تاریخی و جغرافیایی دنیوی غربی.
- ۱۷- نقش امام خمینی در هویت جامعه ایرانی چگونه بود؟ جواب: ایشان با استفاده از آموزه های قرآن و اهل بیت (ع) بابازگشت به هویت اسلامی ، تاریخ و جغرافیای خود را در ذیل آسمان معنوی توحیدی قرارداد و از مرزهای جامعه ایرانی خود در برابر جهان مقابل دفاع کردند.
- ۱۸- انقلاب اسلامی چه تاثیری در احیای هویت جهان اسلام داشته است ؟ جواب: جامعه ایران بابازگشت به هویت اسلامی خود به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد و جهان اسلام از تصویر القاشده ی غرب خارج شده و به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می گردد.
- ۱۹- انقلاب اسلامی و حیات معنوی اسلام چه تاثیری بر اندیشمندان جهان غرب داشته است ؟ جواب: حیات معنوی اسلام ، افق های جدیدی بر روی اندیشمندان غرب گسترده و نظریه پردازان غربی که دنیوی شدن رابه عنوان سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می دانستند رابه تامل و بازبینی فرخوانده است .
- ۲۰- چرا موضوع حجاب در درون کشورهای اروپایی به صورت یک مسئله درآمده است؟ جواب: چون حجاب رانوعی نماد هویت دینی و اسلامی می دانند که در حال گسترش است و باید بامصادیق فرهنگ اسلامی ستیز کنند تا ارزش های اسلامی در آن جوامع رواج نیابند.